

مَعْرِفَةُ رَحْمَةِ اللَّهِ

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ
وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

الأخزاب: ٣٩

- سرشناسه** : اباذری عبدالرحیم، ۳۳۹ ش -
- عنوان و نام پدیدآور** : یک قصه از حیات شرح احوال، آثار و فعالیت های علمی حاج شیخ رضا استادی / به کوشش: عبدالرحیم اباذری / ته: مؤسسه کتاب شناسی شیعه ۱۳۹۷.
- مشخصات نشر** : قم: مؤسسه کتاب شناسی شیعه (= مؤسسه تراث الشیعة)، انتشارات، ۱۳۹۷ ش.
- مشخصات ظاهری** : ۵۳۶ ص.: مصور (رنگی). وزیری.
- فروست** : سرگزشت نامه ها، تراج: ۳۳. نشر مؤسسه کتاب شناسی شیعه: ۱۳۹۷.
- شابک** : ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۰۳-۳۳-۶
- وضعیت فهرست نویسی** : فیپا
- یادداشت** : به مناسبت هشتاد سالگی استاد
- یادداشت** : کتابنامه
- یادداشت** : نمایه
- عنوان دیگر** : شرح احوال، آثار و فعالیت های علمی حاج شیخ رضا استادی
- عنوان دیگر** : استادی، رضا، ۱۳۱۶ ش -
- موضوع** : مجتهدان و علما -- ایران -- سرگزشتنامه
- موضوع** : Ulama -- Iran -- Biography
- رده بندی کنگره** : BP ۵۵ / ۳ / الف ۴۵
- رده بندی دیویی** : ۲۹۷/۹۹۸
- شماره کتابشناسی ملی** : ۵۳۵۱۵۰۴

به مناسبت هشتاد سالگی استاد

یک قصه از حیات

شیخ احوال، آثار و فعالیت های علمی

حاج شیخ رضا استادی

به کوشش:

عبدالرحیم اباذری

مؤسسه کتاب شناسی شیعه

یک قصه از حیات شرح احوال، آثار و فعالیت‌های علمی حاج شیخ رضا استادی

به کوشش: عبدالرحیم استادی

- ناشر: انتشارات مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه
- چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۷
- شمارگان: ۱۰۰۰
- بها: ۳۵۰۰۰ تومان

همه حقوق برای مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه محفوظ است. ©
نشر الکترونیکی اثر بدون کسب اجازه کتبی از مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه ممنوع است.

Printed the Islamic Republic of Iran

انتشارات کتاب‌شناسی شیعه، قم، صندوق پستی ۳۷۱۸۵-۹۱۶، تلفن و نمابر: ۰۲۵ ۳۸۸۰۲۲۱۲

فروشگاه مرکزی: قم، نیروگاه، خیابان توحید، توحید ۷، پلاک ۲۲، تلفن: ۰۲۵۳۸۸۰۲۲۳۲

www.al-athar.ir | e-mail: info@al-athar.ir

این اثر با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است.

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه مؤسسه کتاب شناسی شیعه
----	-----------------------------

فصل اول:

زندگی نامه/۱۹

۲۱	ولادت
۲۱	والدین
۲۱	پدر از دیدگاه فرزند
۲۲	برادران
۲۳	تأثیر محیط خانوادگی
۲۴	حضور در مدرسه
۲۵	چگونگی ورود به حوزه علمیه
۲۶	آغاز تحصیلات
۲۶	هجرت به قم
۲۹	شهریه و مراسم عمامه گذاری
۳۰	ازدواج و فرزندان

فصل دوم:

فعالیت های علمی، فرهنگی و تبلیغی/۳۱

۳۱	تدریس مستمر
۳۱	آغاز سفرهای تبلیغی
۳۶	خاطراتی از سختی های سفر تبلیغی
۳۶	۱. سفر به کاشان
۳۷	۲. سفر به اهواز
۳۸	۳. تبلیغ در قم

۴۰	حضور در مؤسسه در راه حق
۴۱	فعالیت‌های دینی - فرهنگی در مؤسسه
۴۱	۱. تألیف کتاب و جزوات
۴۴	۲. شناسایی مشترکان
۴۵	۳. پاسخ به سؤالات
۴۶	۴. تأسیس کتابخانه روزآمد
۴۷	۵. مبارزه عقیدتی با گروه‌های منحرف
۴۸	برگزاری - مسابقات معارف اسلامی برای استادان دانشگاه‌ها
۵۰	انجمن فرهنگی و دینی همکاران مؤسسه
۵۱	حساسیت سازمان به مؤسسه
۵۳	مدیریت علمی کنگره‌ها
۵۳	کنگره جهان، شیخ مفید
۵۵	کنگره مقدس اردبیلی
۵۷	کنگره خوانساریها
۵۸	کنگره نخبگان گلپایگان
۵۹	کنگره فاضلین نراقی
۶۰	همکاری با برگزارکنندگان دیگر کنگره‌ها
۶۴	عضویت در هیأت امنای دانشنامه جهان اسلام

فصل سوم:

آثار علمی/۶۵

۶۷	آغاز نویسندگی
۷۰	معرفی آثار
۷۰	الف) تألیفات
۷۱	۱. بررسی بخشی از کتاب شهید جاوید
۷۱	۲. تحقیقی درباره دعای ندبه
۷۱	۳. اصول دین برای همه
۷۲	۴. تحقیق در یک مسأله فقهی (ریش تراشی)
۷۲	۵. خاتمیت از دیدگاه عقل و قرآن
۷۲	۶. چهل داستان

۷۲	۷. یادنامه آقا سید ابوتراب خوانساری
۷۲	۸. کلمات الأعلام حول جواز الشهادة بالولاية في الاذان والاقامة
۷۳	۹. مدارک نهج البلاغه
۷۳	۱۰. توضیحی درباره غنیمت در آیه خمس
۷۳	۱۱. شورا در قرآن و حدیث
۷۳	۱۲. چهل مقاله
۷۳	۱۳. مجری الاستصحاب حتی عصر الشیخ الأعظم الأنصاری
۷۴	۱۴. مقاله
۷۴	۱۵. مقدمه بر ملل و نحل یا ادیان و مذاهب
۷۴	۱۶. بیست مقاله
۷۵	۱۷. بیست پنج درس درباره امامت
۷۵	۱۸. بیست و یک پیرامون مهدنامه مالک اشتر
۷۵	۱۹. سی مجلس سوره قرآن
۷۵	۲۰. ده رساله
۷۶	۲۱. آیینۀ صدق و صفا
۷۶	۲۲. شرح احوال آیه الله العظمی
۷۶	۲۳. نگاهی به خوانسار
۷۶	۲۴. شرح احوال و آثار محقق حلی
۷۷	۲۵. شرح حال دانشمندان گلپایگان
۷۷	۲۶. شرح احوال و آثار ملامهدی نراقی و ملا احمد نراقی
۷۷	۲۷. گروهی از دانشمندان شیعه
۷۸	۲۸. نوزده ستاره و یک ماه
۷۸	۲۹. من أعلام الشيعة
۷۸	۳۰. هفتاد و دو منبر
۷۸	۳۱. آشنایی با تفاسیر قرآن مجید و مفسران
۷۸	۳۲. سرگذشت کتاب شهید جاوید به ضمیمه دورساله در علم امام از علامه طباطبائی
۷۹	۳۳. ابناء الزهراء عليها السلام ابناء الرسول صلى الله عليه وآله وسلم
۷۹	۳۴. حدیث منبر
۷۹	۳۵. کشکول منبر
۷۹	۳۶. شیعه و پاسخ به چند سؤال

۳۷. پاسخ جوانان شیعه به شبهات وهابیهها ۸۰
۳۸. تاریخ پیدایش شیعه و بیش از چهل مقاله و سخنرانی دیگر ۸۰
۳۹. یادداشت منبر ۸۰
۴۰. شفاعت در قرآن و حدیث ۸۰
۴۱. روش تحقیق ۸۰
۴۲. تفسیر روان ۸۱
- ۴۳ و ۴۴. توصیه های اخلاقی و دینی ۸۱
- چهار - بر، ۴۶. پنجاه منبر و ۴۷. شصت منبر ۸۱
۴۸. منتارهای فاطمی (منبرهای حاج شیخ رضا استادی در ایام فاطمیه) ۸۱
۱. گروهی از علمای طهران ۸۱
۵۰. پند مناله فقهی ۸۱
۵۱. مجرعه آثار ۸۱
- ب) فهرستها ۸۲
- اهمیت و فواید فهرست نگاری ۸۸
- فهرست های چاپ شده ۹۰
- ج) خلاصه ها و گزیده ها ۹۲
۱. شرح زیارت جامعه کبیره ۹۳
۲. رؤیای نور ۹۳
۳. سیصد و هفتاد و پنج نکته از شرح فقیه ملامحمدتة مجلسی ۹۳
۴. برگزیده منتهی الآمال محدث قمی ۹۳
۵. اصول عقاید ویژه طلاب و دانشجویان (اصول عقاید در چهل درس) ۹۴
۶. خانه دل ۹۴
۷. گزیده گلستان سعدی ۹۵
۸. فاطمه علیها السلام در آینه القاب ۹۵
۹. النکت الطریفة المنتخبة من روضة المتقین ۹۵
۱۰. حکایات من مكة المكرمة ۹۵
۱۱. خلاصه کتاب اقتصاد آية الله شهید مطهری ۹۵
۱۲. گزیده شمع یقین میرزا حسن لاهیجی ۹۵
۱۳. گزیده ای از کتاب جامع الدرر ۹۶
۱۴. گزیده کاشف الحق اردستانی ۹۶

۹۶	۱۵. آموزگار علمی اخلاق
۹۶	۱۶. تلخیص تذکرة الشهداء
۹۶	(د) کتابنامه ها
۹۶	۱. کتابنامه نهج البلاغه
۹۶	۲. کتابنامه امام حسین علیه السلام
۹۶	۳. کتابنامه امام صادق علیه السلام
۹۶	۴. هزار کتاب و رساله پیرامون نماز (کتابنامه نماز)
۹۷	۵. کتاب ۴
۹۷	(ه) تصدیح ها
۱۱۷	(و) نقدها
۱۱۷	۱، ۲ و ۳. نادر بهید جاوید و ...
۱۱۸	۴. نقد لغت نامه ده خدای
۱۱۹	۵. نقد دیدگاه یکی از استادان حوزه احتیاطات فتوایی
۱۲۰	۶. نگاهی به ترجمه قرآن کریم آقای گرمارودی
۱۲۰	۷. نقد کافی چاپ دارالحدیث
۱۲۱	۸. نقد تحقیق وسائل الشیعه از دارالحدیث
۱۲۱	۹. نگاهی به ترجمه صحیفه سجاده آقای گرمارودی
۱۲۱	۱۰. نقد کتاب مقتل جامع امام حسین علیه السلام
۱۲۲	(ز) تحت اشراف و نظارت
۱۲۳	(ح) مقالات
۱۲۳	عناوین و موضوعات مقالات
۱۲۹	(ط) گفت وگوها و سخنرانیها

فصل چهارم:

مسئولیت های اجرایی-سیاسی/۱۳۳

۱۲۵	۱. همکاری با دستگاه قضایی
۱۳۶	اعزام به تبریز
۱۳۶	اعزام به سبزوار

۱۳۷	مأموریت دیگر
۱۳۸	اعزام به بندر عباس
۱۳۹	سفر دوم به بندر عباس
۱۴۰	۲. مدیریت حوزه علمیه قم
۱۴۲	کارهای انجام شده
۱۴۴	۳. عضویت در شورای نگهبان
۱۴۵	۴. عضویت در مجلس خبرگان رهبری
۱۴۵	۵. جایزه نوبل رهبری در حج
۱۴۶	۶. مامت - به در قم

فصل پنجم:

دبیر: بهای علمی، اخلاقی و سیاسی / ۱۴۷

۱۴۹	فهرست نگاری مطالب
۱۵۰	پیشنهاد کلی در مورد اداره کار فهرست نویسی
۱۵۳	نظارت شورای نگهبان بر انتصابات
۱۵۳	تفاهم در عین اختلاف سلیقه
۱۵۴	افراط و تندروری هرگز
۱۵۵	رعایت اعتدال در همه امور
۱۵۷	غفلت، ریشه لغزشها
۱۵۹	خطر دو قطبی شدن جامعه
۱۶۰	رعایت ادب و انصاف در نقد دیگران
۱۶۱	لزوم جواب به شبهات
۱۶۲	می توانیم با اخلاص باشیم
۱۶۲	اخلاص مرحوم محدث قمی
۱۶۳	نمونه ای از تأثیر اخلاص
۱۶۴	باید به سراغ فقها برویم
۱۶۷	امور آخرتی را جدی بگیریم
۱۶۹	انصاف داشته باشیم
۱۶۹	ملاک شناخت شیعه
۱۷۱	سوء استفاده ممنوع

۱۷۲	حق را بپذیریم
۱۷۴	دعای امام سجاد علیه السلام برای همه مسلمانان
۱۷۶	استفاده مناسب از عمر
۱۷۹	سه علامت نفاق
۱۸۱	ضرورت ولایت بندی در کارهای خیر
۱۸۳	مخالفت ملاقه به نماز نشانه بیماری
۱۸۴	معنای پرهیز از شبهات
۱۸۶	دعای صیغ تنبی و حجاج
۱۸۸	نسبی بودن صداقت
۱۸۹	عید واقعی
۱۹۰	برکت کارهای خیر
۱۹۱	علائم و مصادیق تواضع
۱۹۳	تواضع و حق پذیری میرزای شیرازی
۱۹۳	مدرسه، مقدم بر منزل
۱۹۴	در مادیات به پایین تر نگاه کن
۱۹۵	به داشته های خود بنگریم
۱۹۷	همه امتحان می شوند
۱۹۸	عزاداریها نباید آلوده به گناه باشد
۲۰۰	استقامت علمای شیعه
۲۰۱	رمز اعتماد مردم به علمای دین
۲۰۲	کار بیشتر، هزینه کمتر
۲۰۴	توصیه به ائمه جمعه و جماعات

فصل ششم:

نگاه بزرگان و محققان/ ۲۰۵

۲۰۰	عالمی فرزانه از نگاه فرزاندگان
۲۰۷	۱. آیه الله جعفر سبحانی
۲۰۸	۲. آیه الله عبدالله جوادی آملی
۲۱۱	۳. آیه الله سید محسن خرازی
۲۱۲	۴. حجة الاسلام والمسلمین محسن قرائتی

۵. حجة الاسلام رسول جعفریان ۲۱۵
۶. حجة الاسلام محمد علی مهدوی راد ۲۱۸
۷. حجة الاسلام مهدی مهریزی ۲۲۲
۸. حجة الاسلام علی اکبر زمانی نژاد ۲۲۳
۹. سید محمد اصفیایی ۲۲۶

فصل هفتم:

اجازه نامه ها و تقدیر نامه ها/ ۲۲۹

- الف: اجازه نامه ها ۲۳۱
- اجازه آیت الله شیخ محمد تقی شوشتری ۲۳۲
- اجازه آیت الله سید محمد مطفی صفائی خوانساری ۲۳۲
- اجازه آیت الله سید مرتضی جومی کرمانشاهی ۲۳۳
- اجازه علامه سید محمد علی رزبانی اصفهانی ۲۳۳
- اجازه استاد محمد رضا حکیمی - راسانی ۲۳۴
- ب: تقدیر نامه ها و لوح های سپاس، مراکز علمی - پژوهشی و همایش ها ۲۳۵

پیوست ۲۳۹

۱. زندگی نامه خودنوشت (سال ۱۳۷۵ ش) ۲۴۱
۲. مصاحبه با کیهان فرهنگی (سال ۱۳۸۲ ش) ۲۵۳
۳. مصاحبه با نشر موزخ (سال ۱۳۹۳ ش) ۲۸۳
۴. اسناد ۳۱۳
۵. توضیح اسناد ۴۴۱

فهرستهای راهنما: ۴۵۹

- آیات کریمه ۴۶۱
- احادیث شریفه ۴۶۵
- معصومان علیهم السلام ۴۶۹
- اعلام ۴۷۱
- کتابها ۴۸۳
- جاها ۴۹۳

تصاویر: ۵۰۳

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين،

والسلامة والسلام على سيدنا ونبينا أفضل الخلائق أجمعين
وعلى وصيه علي أمير المؤمنين وعلى الأئمة المعصومين من آل
طه طيبين طاهرين ولا سيما الإمام المهدي الذي يملأ الأرض قسطاً وعدلاً.

در اوائل شوال ۱۳۹۷ برابر با اواخر تابستان ۱۳۵۶، به قصد تحصیل در حوزه علمیه قم (شاید الله أركانها) به همراه برادر گرامی حضرت حجة الاسلام حاج شیخ علی مختاری (آئیده الله سبحانه) وارد قم شدم و در مدرسه حاج ملاصادق واقع در ابتدای خیابان عمار یاسر (کنونی) حجره ۴، سکنی گزیدم. برادر بزرگوار من، علی پیش از من، وارد حوزه قم شده بود و آن سال در مدرسه «المهدی» واقع در ابتدای خیابان صفائیه سابق (شهادی فعلی) که با اشراف مرجع بزرگ مرحوم آیه الله حاج سید محمد رضا گلپایگانی (سقی الله ثراه بوابل الغفران) اداره می شد درس می خواند. همان سال یا سال دوم مدرسه ورودم به حوزه بود که متوجه شدم برادرم در مدرسه مرحوم آیه الله گلپایگانی نزد آیه الله مهدی در درس تفسیر می خواند. آن سالها ایشان علاوه بر فقه و اصول، در مدرسه مذکور تفسیر نیز تدریس می کرد و برادرم در آن شرکت و تقریر آن درس را می نوشت. بنده از آن سال به مناسبت حضور برادرم در درس مذکور با نام ایشان آشنا شدم.

اواخر تابستان ۱۳۵۹ به اتفاق صدیق مکرّم حضرت حجة الاسلام حاج شیخ عباس ظهیری (دامت افاضاته) و صدیق شهید حضرت حجة الاسلام شیخ محمد تقی محمدی (آقاجانی) که دردی ماه ۱۳۶۰ در جبهه جنوب در جنگ صدام با ایران به شهادت رسید، سه نفری به قصد زیارت ثامن الحجج حضرت امام رضا (علیه آلاف التحية والثناء) به مشهد مقدس مشرف و در مدرّس مدرسه نواب، ساکن شدیم و در آن سفر در مشهد، آیه الله

استادی را که مشرف بودند، زیارت کردیم و خدمت تعدادی از بزرگان و مدرسان آن روزگار مشهد رسیدیم از جمله مرحوم آیه الله حاج میرزا جواد آقا تهرانی، و حضرت استاد حجت هاشمی، و در درس اخلاق مرحوم تهرانی، و ادبیات استاد حجت هاشمی شرکت کردیم. چند روزی از بازگشت از مشهد مقدس گذشته بود که جنگ صدام با ایران شروع شد.

باری، این آغاز آشنایی این جانب با آیه الله استادی بود و در سالهای بعد در مدرسه مرحوم آیه الله گلپایگانی (طَیِّبَ اللّٰه ثَرَاهُ وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مُنْقَلَبَهُ وَمَثْوَاهُ) و سپس در مؤسسه در راه حق در قسمت علمی از باب حادی عشر، شرح تجرید، اصول فقه مظفر و رسائل شیخ انصاری را خدمت ایشان آموختم.

البته اینها در دوران رسمی بود و در کنار آن تصحیح متون، نویسندگی و آشنایی با نسخ خطی و منابع و نسخهای اسلامی را بتدریج از ایشان فرا گرفتم.

در زمستان ۱۳۶۳، آیه الله استادی از این ناچیز و از دوست قدیمی ام، جناب مستطاب حضرت آقای سید علی میرشریفی (مدافاه الله تعالی) خواستند که نفس المهموم محدث قمی را نمونه خوانی و آن را تصحیح مطبعی کنیم. این توفیق نصیب شد و فرمهای چاپی آن را مقابل کردیم؛ که این اثر مهم مستطاب به شکل نامرغوبی - اوایل ۱۳۶۴ ش در قم به وسیله انتشارات بصیرتی و اخیراً به صورت بهتری منتشر شد.

به دنبال آن، به امر حضرت استاد آقای استادی، توفیق استنساخ و مقابله فیض القدير فيما يتعلق بحديث القدير از محدث قمی در تابستان ۱۳۶۴ نصیب این جناب و حضرت آقای میرشریفی شد که با اشراف و تصحیح نهایی حضرت استادی، در سال ۱۳۶۵ به همت مؤسسه در راه حق منتشر شد و در سال ۱۳۷۶ به همت مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی مجدداً نشر یافت. البته در این اثر از این بنده و آقای میرشریفی یاد شده است و توفیق بادر مکرم، حضرت مستطاب آقای حاج شیخ علی مختاری، و جناب آقای حاج شیخ علی اکبر زمانی نژاد نیز در تصحیح آن کمک شایانی کردند. بیفزایم که چاپ کنونی هم پندار رضایت بخش نیست و امیدوارم خداوند متعال توفیق دهد تا به شکل مقبولتر و مناسبتری منتشر شود.

پس از چندی، توفیق استنساخ و تخریج و مقابله اثر دیگر محدث قمی، یعنی الدر المنظم فی لغات القرآن العظيم که مانند فیض القدير تا آن زمان چاپ نشده بود، به امر حضرت

استاد نصیب این جانب و آقایان میرشریفی و زمانی نژاد شد. ما در تابستان ۱۳۶۵ با عشق و علاقه زیاد آن را با خطی خوش، استنساخ و مقابله کردیم که با تصحیح نهایی و اشراف ایشان، به همت مؤسسه در راه حق به سال ۱۳۶۶ منتشر شد و سپس بنیاد پژوهشهای آستان قدس رضوی به سال ۱۳۸۶ آن را با ترتیبی نو منتشر کرد.

از آن تاریخ تاکنون که قریب چهل سال می‌شود در امور مختلف از ایشان استفاده‌ها کرده و بنده‌ها برده‌ام.

در این کتاب، با اثر و افکار آیه‌الله استادی آشنا خواهید شد و سعی شده در آن معرفی کاملی از آثار تاریخی ایشان، اعم از مقاله و کتاب و مصاحبه، و تألیف و تصحیح و ترجمه - بیاید. سلوک عملی و علمی ایشان می‌تواند برای فضلا و طلاب امروزی درس باشد و برخی از آنچه به نظر بنده برجسته‌ترین است در این مقدمه قلمی می‌کنم:

۱. سلوک عملی ایشان دقت، فوق‌العاده در مصرف بیت‌المال و اموال عمومی است. چنان‌که خودشان فرموده‌اند، از بیت‌المال مراجع معظم اجازه امور حسبه و تصدّی و مصرف وجوه نگرفته‌اند.

به بهانه برگزاری کنگره و همایش و دعوت از منتهای خارجی، نه خود از بیت‌المال برای این‌گونه امور سفر می‌کنند و نه اجازه می‌دهند کسی به این بهانه از بیت‌المال مصرف کند.

چندی پیش در قبال کتابهایی که دفتر تبلیغات طی سالها به ایشان اهدا کرده است مبلغ پنج میلیون تومان به بنده دادند که تحویل رئیس دفتر تبلیغات قم حضرت حجة الاسلام والمسلمین واعظی (دامت توفیقاته) بدهم و جالب اینکه تحویل کردند که تا قبل از روز شنبه حتماً تحویل ایشان بدهید. بعداً معلوم شد که روز شنبه بیستم خرداد ۱۳۸۶ ایشان بوده است. نیز در قبال کتابهای اهدایی مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه به ایشان، مبلغ یک و نیم میلیون تومان به بنده دادند که به حساب مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه واریز کنم.

۲. از مال و منال دنیا جز منزلی مسکونی در قم، و کتابخانه‌ای که به همسرشان بخشیده‌اند چیزی ندارند، نه باغ و باغچه‌ای در اطراف قم دارند، و نه تنقیص و تقبیح می‌کنند کسانی را که دارند.

۳. خدم وحشم و راننده و اتومبیل شخصی ندارند. خودشان تلفن می زنند و خودشان گوشی برمی دارند و معمولاً میوه منزل را از میوه فروشی چرخی سرکوپه می خرند. خلاصه دژه ای تبختر و تکبر علمی و عملی و «أنا رجل» گفتن در ایشان ندیدم و ابائی ندارند از اینکه بگویند فلان کار یا کلام من اشتباه بود یا تصریح کنند که نزد دکتر سید علی موسوی گ. بارودی که ستاً اصغر از ایشان است، شاگردی کرده اند (رک: ص ۶۷، ۲۶۳ همین کتاب).

۴. با کمال اشتیاق و اهتمام و مطالعه منبر می رود و منبر و نیز تدریس دروس سطح حوزه را دون شأن بد نم اند.

۵. در قضا حوائج و وساطت برای قضاء حوائج مؤمنان کوشاست که یک نمونه اش اقدام برای گرفتن پای کی از کتابخانه های خطی است که برخلاف میل مالکش به کتابخانه آستان قدس رضوی منتقل شده بود (رک: اسناد همین کتاب، ص ۳۹۰-۳۹۳).

۶. دنبال مقام و ناله من نیست. ربه همین دلیل در چند دوره شرکت در مجلس خبرگان از استان تهران، نه تبلیغی که دونه دینه ای. در برهه اخیر هم برغم اصرارهای زیاد اساساً مانند دوست قدیم و بزرگوارش سیدنا الاستاد حضرت آیه الله خرازی شرکت نکرد. نیز در مجالس ترحیم علما و بزرگان، که ربه هم است معمولاً علما کنار هم و در صدر مجلس می نشینند، ایشان گاهی میان مردم عادی می نشینند و اصراری ندارند که با وجود ضیق مکان در صف علما جلوس کنند.

نیز به مناسبت ارتحال مادر مکرمه اش به همان مجالس ترحیم تهران و محل سکونت مادر اکتفا کرد و در قم مجلسی نگرفت و حتی پیام تسلیت امام معظم رهبری حضرت آیه الله خامنه ای (أعلى الله کلمته) بدین مناسبت را منتشر نکرد.^۱

۷. برای پژوهشی که سبب تضعیف ایمان و عقیده صحیح مردم، و سبب بی مبالاتی و بی اعتقادی آنان شود، هیچ ارزشی قائل نیست هر چند همه شرایط پژوهش را دارا باشد (رک: ص ۲۷۱-۲۷۲ همین کتاب) و وجهه همت و همه تلاشهایش، تقویت ایمان و اعتقاد مردم و ترویج فضائل اخلاقی و عمل صالح است.

۸. در نوشتار و گفتار خود دنبال ماجراجویی و «غائله علمی» به پا کردن نیست. هستند

۱. البته بسیاری از مجالس ترحیم ما، تکریم احیاء است نه ترحیم اموات، بویژه مجالس ترحیم تکراری همه ساله، فلا حظ و تأمل.

برخی معاصران که به عنوان یا به بهانه حرف نو و پژوهش جدید موضوعاتی جنجالی را مطرح می‌کنند که نه سود دنیوی دارد نه اخروی، نه سبب تقویت دین و ایمان مردم است و نه ترویج عمل صالح در جامعه، فقط چندی عده‌ای از فضلا را به خود مشغول و پژوهشیان را به دودسته مخالف و موافق تقسیم و عمرها را برباد و ایمانها را نابود و سبب غیبت و محنت و افتراها می‌شود.

از این گونه اظهار لحنیه علمی و جنجال آفرینی و جلب توجه دیگران به خود، در ایشان سراغ ندارم و حتی بدون این انگیزه و صرفاً از سرب‌احتیاطی و کم توجهی هم کسی از این نوع اظهارنظرها از ایشان سراغ ندارد.

در امور مربوط به انقلاب و نظام و امام، در عین رعایت اعتدال و پرهیز از افراط و تفریط، مواظب است که مبادا سخنرانی یا حضورش در جلسه‌ای موجب سوء استفاده یا سبب تضعیف نظام شود. مثلاً فضلاء مشهدی از ایشان خواستند که در کنگره آخوند خراسانی سخنرانی کنند و ایشان گفتند به شرطی سخنرانی می‌کنند که ردّ مقاله یکی از معاصران که سخنانی به آخوند نسبت داده، صحت منشورات دیگر منتشر شود و آنان چنین کردند و ایشان هم حاضر شد و سخنرانی کرد.

کتاب حاضر علاوه بر معرفی تفصیلی همه آثار قلمی حضرت استاد، مشتمل بر حاصل یک عمر تجربه در مناصب و سمتهای مختلف، تکاپو و تلاش، مکاتبات و مرآورده با برخی از شخصیت‌های بزرگ شیعه است که درس آموزیهای فراوانی دارد.

هر چند پیش از این، چند کتاب درباره یا به عنوان جشن‌نامه حضرت استاد منتشر شده است که زحمات پدیدآورندگان آنها البته مشکور است^۱، اما هیچ‌کدام حاوی همه اسناد مربوط به ایشان نیست، برخلاف اثر حاضر که اسناد و وثائق و مکاتبات و روایات آن هست، ثانیاً، اشتغال بر معرفی همه آثار، (چنان گذشت). ثالثاً و از همه مهم‌تر این

۱. الف) خاطرات حاج شیخ رضا استادی، تدوین عبدالرحیم ابادری، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، چ اول تابستان ۱۳۸۷.

ب) ارجمانه آیه‌الله حاج شیخ رضا استادی، تألیف و گردآوری، علی صادق‌زاده وایقان و اعظم نجفقلی نژاد و رجوی، تهران، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، چ اول، ۱۳۹۱.

ج) جشن‌نامه آیه‌الله رضا استادی، به کوشش رسول جعفریان، قم، مؤرخ، چ اول، تابستان ۱۳۹۳.

کتاب - جز مقدمه این ناچیز- از دید و مطالعه ایشان گذشته و حداقل یک بار دقیقاً مطالعه و اصلاحات فروانی در آن اعمال کرده‌اند و هر جا در سایر کتابها مطلبی مخالف این کتاب باشد مطالب این کتاب معتبر است.

پس از آماده شدن کتاب و پیش از ارسال به چاپخانه نیز ایشان دوباره کتاب را مرور کردند طلبی مرقوم فرمودند که با عنوان «حرف آخر» درص ۴۹۹ - ۵۰۱ آمده است. گفتنی است که ایشان تمایلی به چاپ آن در زمان حیات خود نداشتند و در نهایت، امر نشر آن را موکول به مؤسسه کتاب شناسی شیعه کردند.

بنفزايم که عنوان «یک قصه از حیات» را شاعر و سخن سرای معاصر جناب آقای دکتر سیدعلی موسوی نرمار دی انتخاب کرده‌اند و از عنوان فرعی کتاب، کلمه «آیه الله» را خود حضرت استاد حذف کردند. بنابراین جای ایراد به «مؤسسه کتاب شناسی شیعه» نیست.

در اینجا از مؤلف محترم و از همه کسانی که برای به فرجام رسیدن این اثر تلاش و همکاری کرده‌اند بویژه از فضیله گرامی حضرات آقایان علی‌اکبر زمانی‌نژاد، محسن صادقی، ولی قربانی، ابوالقاسم آرزومندی (ویراستار کتاب)، سید محمد حسینی، حجت‌الله اختری، و سرانجام حروفچین و صفحه‌آرای با حوصله آقای نادر برقی سپاسگزاری می‌کنم.

﴿دَعُوهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۖ وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾.

(سوره یونس (۱۰): ۱۰)

قم مقدس

۱۹ شهریور ۱۳۹۷ = ۹ دی ۱۳۹۷

مدیر مؤسسه کتاب شناسی شیعه

رضا مختاری